

בגן של רבנו ז"ל

בגן של רבנו כנגד ג"ן פרשיות שבתורה, בעזרת השם יתברך נשתדל להכניסכם בגנו של רבנו, ולסיים על הסדר את כתביו של רבנו נחמן מברסלב ז"ל סימן אחר סימן כך שבסוף השנה הזאת תזכו לסיים, או אפילו בחלקם כתביו של רבנו ז"ל, השם יהיה בעזרכם ובעזרי

פרשת צו

קיצור ליקוטי מוהר"ן

שיחות מוהר"ן

אות - צו-צח

על ידי בשורות טובות יכולין לומר תהלים (רטז):

סימן כג'

א. דע שיש אור שהוא למעלה מנפשין ורוחין ונשמתין והוא אור אין סוף ברוך הוא. ואף-על-פי שאין השכל משיג אותו אף-על-פי-כן רדיפה דמחשבה למרדף אבתריה. ועל-ידי עשית המצוות בשמחה זוכין להשיג אותו על-ידי הרדיפה והמעבב בבחינת מטי ולא מטי. ונעשין תשעה היכלין דלאו אנון נהורין ולא רוחין ולא נשמתין ולית מאן דקימא בהו ולא מתדבקין ולא מתידעין. אשרי מי שזוכה שירדוף מחשבתו להשיג השגות אלו אף-על-פי שאין יכולת ביד השכל להשיג אותם כי לא מתדבקין ולא ידיעין. והשגה זאת היא תכלית הפל בבחינת תכלית הידיעה שלא נדע:

ב. ועל-ידי שמחת המצוות נשלם הקדשה ומעלה החיות והקדשה שבקלפות. ועל פן כשעושין המצוות בשמחה מעלה השכינה מבין הקלפות:

ג. וצריך להתרחק מעצבות מאד מאד כי הקלפות הם בחינת עצבות והם תקפא דדינא. וכשהעצבות מתגברת היא בחינת גלות השכינה שהיא שמחתן של ישראל כמו שכתוב: "אם הבנים שמחה" (תהלים קי"ג ט). ועקר בטול הקלפות ועלית הקדשה היא על-ידי שמחה הנ"ל:

ד. ועל-ידי קטרת מעלין מהקלפות חיותם וזוכין לשמחה כמו שכתוב: "וקטרת ישמח לב" (משלי כ"ז). על פן צריך לומר קטרת בכונה גדולה כי עקר עלית כל ניצוצי הקדשה מעמקי הקלפות היא על-ידי קטרת ועל-ידי-זה זוכין לשמחה כנ"ל:

ה. וכשאדם עושה איזה מצוה יש פח בהמצוה לילך ולעורר כל העולמות לעבודת השם יתברך. ועל-ידי-זה נמשך ברכה לכל העולמות ועקר הברכה שנשפע מלמעלה היא שכל וכשבא למטה נעשה לכל אחד ואחד כפי רצונו. בכן מי שהוא בעל נפש צריך לכון רצונו שימשיך ברכת השכל. וצריך להמשיך אמונה לתוך ברכת השכל כי אין לסמך על השכל בעצמו כידוע:

ו. ובפנימיות הברכות שנמשכין על-ידי המצוות נתברך מהם פח המישוב והמסדר את המחין. הינו בחינת פתח לשון המתנה כמו שכתוב: "פתח לי זעיר" (איוב ל"ו ב), כי כששואלין את האדם איזה שכל, אומר המתן עד שאתישוב. וגם שם צריך אמונה:

אמירת תהלים מעלה גדולה כאילו אמרם דוד המלך בעצמו. כי הוא אמרם ברוח הקודש (ריז), והרוח הקדש מונח בתוך התיבות וכשאומרם הוא מעורר ברוח פיו את הרוח הקודש עד שנחשב כאילו אמרם דוד המלך עליו השלום בעצמו. והוא מסוגל מאד לרפאות החולה להיות לו בטחון רק על השם יתברך, שעל ידי אמירת תהלים יושיעו ה'. והבטחון הוא בחינת משענת כמו שהאדם נשען על המטה כן הוא נשען על הבטחון שבטוח שיושיעו ה' כמו שאמר דוד (תהלים יח ט): "ויהי ה' למשען לי". ועל כן על ידי זה נתרפא החולה כמו שכתוב (שמות כא ט): "אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה". וזה בחינת (ישעיה יא א): "ויצא חטר מגזע ישי" הנאמר על משיח שהוא דוד בחינת (איכה ד כ): "רוח אפינו משיח ה'". וזה בחינת (פסחים סח. זר א קיד: קלה):

'עתידין צדיקים שיחיו מתים על ידי המשענת' בחינת "ואיש משענתו בידו" בחינת "ונתת המשענת על פני הנער" עד כאן. (כל זה לא נכתב בשלמות. וחסר הרב רק מה שנתפס במח קצת נכתב). (ריח):

חורף הוא בחינת עבור, וקיץ הוא בחינת לידה; ואז דיבר עמנו שיחה נפלאה ונשכח הרוב ומה שאני זוכר עדיין הוא מה שדיבר אז מעניין הקיץ שהיה אז ממשמש ובא. כי שיחה זו היתה אז בימי ניסן קודם פסח בעת שהיה הברית מילה של בנו שלמה אפרים זכרוננו לברכה (ריט) ביום שלישי למילה. ודיבר אז שבחורף כל העשבים וכל הצמחים כולם מתים. כי בטל כוחם בחורף והם אז בבחינת מיתה. וכשבא הקיץ כולם נתעוררים וחיים ואז טוב ויפה מאד כשיוצאים לשוח בשדה 'שיחה' - זו תפלה' (ברכות כו): ותחינה ותשוקה וגעגועים להשם יתברך. ואז כל שיח ושיח השדה המתחילים לחיות ולצמח אז, כולם נכספים ונכללים בתוך שיחתו ותפלתו (רכ). והאריך אז בשיחה נפלאה בענין זה. ועוד בשאר ענינים:

חיי מוהר"ן

שיחות וספורים וענינים שהיה אצל כל תורה ומעשה - טו

וזה אשר העיר לבבי ביותר וחזק אותי ביותר, לעבור על כל המניעות הרבות שהיה לי בלי שעור לשבר כולם ולבוא לארץ ישראל. ברוך השם יתברך אשר היה בעזרי לשבר מניעות ובלבולים ועכובים כאלה, ולבוא לשם בשלום ולחזר בשלום.

כשהתחיל התורה "תשעה תקונין" הנ"ל בראש השנה בין השמשות כדרכו תמיד, דהינו סמוך לתחלת הלילה השיכה ליום שני דראש השנה, וכבר חשך היום, ואני ישבתי סמוך מאד אליו והסתכלתי בו וראיתי שאמר התבות תשעה תקונין יקירין אתמסרין לדקנא בכחות גדולות מאד מאד עד מצוי הנפש, ובאימה ויראה ורתת וזיע אשר אי אפשר לשער, ותפס את זקנו כמה פעמים בכוחות גדולות. ואי אפשר לצייר זאת בכתב וכבר מבואר במקום אחר (לקמן שסא) שאמר שקודם שהוא מוציא מפיו התיבה הראשונה של התורה נדמה לו שתצא נפשו, וכן בתבה הראשונה של הקדוש ואצל התורה הזאת ראיתי זאת בעיני עצם מסירת נפשו שאי אפשר לשער:

(שייך לעיל לענין המבואר שם שקודם שבאין לארץ ישראל אזי אל יתהלל חוגר כמפתח וכו' רצונו לומר כי הרבה יסורים ומניעות וכו' צריכין לעבור קודם שבאין לשם. פעם אחת כשספר רבנו זכרוננו לברכה מעצם המניעות והסכנות שהיה עליו בסטאמבול ואיך שהיה בסכנה גדולה קדם שבא לארץ ישראל וכו' אז ענה ואמר לנו שאנחנו יכולים לבוא לארץ ישראל בנקל. כאומר שעלינו לא יתגברו מניעות כאלה וסכנות כאלה כמו שהיו עליו, ואם נרצה נוכל לבוא לארץ ישראל בנקל. אך אף על פי כן בודאי גם אנחנו צריכים להיות מרצים לסבל יסורים ולשבר מניעות קודם שבאין לשם, כי ארץ ישראל היא אחת משלשה דברים שנתנו על ידי יסורים (ברכות ה). וכמובא גם שם במאמר הנ"ל.

ופעם אחת אמר רבנו זכרוננו לברכה יש שנדמה להם שרוצין ונכספין מאד לבוא לארץ ישראל אם היו יכולים ליסע לשם בהרחבה אבל לא בצער ודוחק ובאמת אין זה רצון שלם. כי מי שרוצה לבוא באמת לארץ ישראל צריך לילך גם גלי וכומו שנאמר לאברהם לך לך וכו' לך דיקא. ועיין ימי נתן [מוהרנ"ג] בנסיעתו לארץ ישראל. אחר שאמר רבנו זכרוננו לברכה מאמר תשעה תקונין הנ"ל אמר בדרך צחות "איך האב היינט גיזאגט פאר פייער און פאר וואסער" [אני היום אמרתי על אש ועל מים], כי שם מדבר מענין דבורים חמים כגחלי אש ומענין פתח צור ויוזבו מים. מובא שם בימי נתן הנ"ל:

אות פו

אמרו רבותינו זכרונם לברכה: גאלה הראשונה היה אחריה הפסק אבל גאלה אחרונה לא יהיה אחריה הפסק כי גאלה ראשונה היא בחינת תורה, כי אז וכו' ישראל לקבל את התורה וגאלה אחרונה היא בחינת תפלה שיה עקר בחינת דוד ומשיח זה כל ענין התמשה ספרים שבתהלים שהם כנגד תמשה חמשי תורה כי כל תפלותיו של דוד שהוא ספר תהלים שפלו מכל תפלות ישראל הכל הוא רק בשביל שיזכה לקיים את התורה בשלמות, ורק על-ידי זה זוכין לגאלה שלמה שאין אחריה גלות (שם) . . . כל זמן שאין האדם זוכה לתפלה בשלמות או עדין אין לו מקום לה' ועדין הוא נע ונד ומטלטל ואפלו אם עוסק בתורה, עדין אינו בטוח שישאר קיים על עמדו כי מי יודע מה יעבר עליו כמו שאנו רואים כמה וכמה אנשים שעסקו בתורה בהתמדה גדולה כמה וכמה שנים ואחר-כך נתרחקו מהתורה ונפלו למה שנפלו רחמנא לצלן.

על כן עקר המקום והמעמד דקדשה הוא תפלה פי על-ידי תפלה זוכין להשאר קיים על עמדת תמיד אפלו אם יהיה איך שיהיה כי אם אינו זוכה רק לתורה לבד אף-על-פי שבודאי טוב מאד וזה עקר התכלית, כי הם היינו וארץ ימינו אף-על-פי-כן אחר-כך כשנפול חס ושלום, מן התורה אז אין לו במה להחיות את עצמו, אבל כשזוכה לתפלה יש לו תקנה לעולם אפלו אם יעבר עליו מה פי על-ידי תפלה יכולין להתקרב להשם יתברך תמיד אפלו אם הוא כמו שהוא, פי אף-על-פי שהוא רחוק מכל הקדשות ומכל התורה ואינו יכול להחיות את עצמו בשום דבר, אף-על-פי-כן אם יתלה עיניו למרום ויתפלה להשם יתברך ממקום שהוא שם עדין יש לו תקנה בבחינת מה שאמר דוד המלך, עליו השלום, בשביל כלל ישראל: "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד" וכו', וסיים אחר-כך: "ואני תפילתי לך ה' ית רצון" פי על ידי תפלה ותחנונים להשם יתברך יכולין לחזק את עצמו תמיד, פי תפלה היא בחינת מעמד ומקום אפלו ביון מצולה חס ושלום. שאין שם שום מעמד וזה בחינת מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, 'אין עמידה אלא תפלה' פי תפלה הוא עקר המעמד של כל אחד ועל כן מי שרוצה להיות איש הישראלי באמת צריך לאחז בשניהם בתורה ותפלה, כי שניהם כאחד טובים אפשר אם יפל חס ושלום, האחד יקים את חברו כנ"ל (שם) . . .

ליקוטי עצות

ערך דעת

מט. עיקר ישוב הדעת הוא על ידי שמחה כי על ידי השמחה המח מיושב ויכול להנהיג המח כרצונו לחשב על תכליתו הנצחי. אבל על ידי מרה שחרה ועצבות המח והדעת בגלות, וקשה לו ליישב דעתו. נמצא שעצבות היא מניעה גדולה מאד לעבודת השם יתברך (שם):

ג. מי שיש לו דעת שלם הוא יודע, שכל הזמן של העולם אינו כלום, כי עיקר הזמן הוא מחסרון הדעת. אבל כל מה שהשכל נתגדל יותר, הוא רואה ומבין בטול הזמן ביותר, ועין בפנים שמסביר זאת היטב. וגם בחוש רואין פריחת הזמן מאד מאד כצל עובר ממש וכענן כלה וכו'. ואם תשים לב לזה תנצל מדאגות עולם הזה הרבה ותתחזק הרבה לחטף בכל פעם כל מה שתוכל, שיעליחך לנצח ששם הוא למעלה מהזמן לגמרי כי הוא עולם הנצחי (סא):

נא. יש כמה שטותים המתדבקים ומתחברים בהמח ובפרט בלבולי האמונה. ועל ידי השנה נפרדים מהמח וביותר מועיל השנה לאמונה (שהר"ן ק):

נב. על ידי שרואין את עצמו עם הצדיק האמת, על ידי זה מתנוצץ מחו ודעתו ועל ידי זה מקבל גדולה ושררה לפי התנוצצות מוחו. ועל ידי זה זוכה לחדש חדושין דאוריתא כראוי לו ועל ידי זה זוכה לבושה ולתשובה ולענוה אמתית שהוא בחינת חיים נצחיים של עולם הבא, עין גאוה וענוה באות ל' (ח"ב, עב):

נג. עיקר ענוה - שישכיל שרחוק ממנו החכמה. והוא חכמה ומלאכה גדולה לעשות עצמו כבהמה ועין תמימות (פג. ושהר"ן טו):

נד. צריך לזה זכיה גדולה שיזכה לישב עצמו שעה אחת ביום, ושיהיה לו חרטת על מה שצריכין להתחרט, כי לאו כל אדם זוכה לישב הדעת. על כן צריכין להתגבר מאד לראות לישב עצמו היטב על כל מעשיו והנהגותיו. אם כך ראוי לו לבלות ימיו כמעשים כאלו (שם מ):

כל המלחמות שבעולם מרמזין העקר על מלחמת היצר הרע. פי אפלו המלחמות שיש לאחד בגשמיות עם שונאים ואויבים הכל הוא מלחמות היצר הרע כמאמר רבותינו זכרונם לברכה, בשם שיש לאדם צרים מלמטה כך יש לו צרים למעלה, ועל כן עקר המלחמה היא מלחמת היצר הרע. וזה שהזהיר הכהן, קדם שנכנסו ללחם מלחמת השם לנצח את האויבים והסטרטא אחרא, שמסבין את הקדשה שהם בחינת העפויים שסביב ארץ ישראל שהם כלל כל המעכבים והמונעים מדברים שבקדשה. וכשהאדם נכנס להלחם עמהם, אזי נתעוררין עליו קטרוגים גדולים ורוצים להפיל אותו מעבודתו לגמרי חס ושלום, וזהו עקר המלחמה שצריך להתחזק לעמד על רגליו לבל יפל מעבודתו יתברך חס ושלום, ואז בודאי יזכה לנצחם ולשברם ולבטלם אבל במה יהיה בטחוננו חזק שלא יפל מעבודתו יתברך חס ושלום, העקר הוא רק אמונה הקדושה, שכשהוא חזק באמונה הקדושה בודאי אין לו להתירא משום מלחמה ושום נסיון שבעולם. וזה שאמר להם הכהן: "שמע ישראל, אתם קרבים היום למלחמה", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אפלו אין בכם זכות אלא מה שאתם אומרים בכל יום שמע ישראל אתם ראויים לנצח את אויביכם וכו', הינו כנ"ל. פי בזכות "שמע ישראל" לבד, הינו בזכות האמונה הקדושה, בזה לבד אתם יכולים להתקרב למלחמה בגשמיות וברוחניות. כי מאחר שאתם חזקים באמונתו יתברך שוב אין לכם להתירא כלל משום מלחמה שבעולם. וזה "אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תערצו ואל תחפזו מפניהם", ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, אל תיראו משעטת סוסים ומשפעת הקלגסים וקול הקרנות, הינו עניני תכסיסי מלחמה שעושים השונאים להפחיד ולאיים על שכנגדם, וכל הבחינות האלו יש במלחמת היצר הרע והוא ידוע למי שהתחיל לכנס קצת בעבודת השם ובמלחמת היצר הרע אפלו אדם פשוט לגמרי, פי דרך הבעל דבר לאיים ולהפחיד על האדם מאד מאד ולהכביד עליו עבודתו יתברך מאד מאד. ומחמת זה רבים נמנעים מלהתחיל לכנס בעבודתו יתברך מחמת האימים והכבדות הללו וכיוצא בהם וזה בחינת שעטת סוסים ושפעת קלגסים וכו'. אבל העקר בעבודת השם שלא יפחד כלל, כמבאר במקום אחר, שבעולם הזה האדם צריך לעבר על גשר צר מאד, והעקר הוא שלא יתפחד האדם כלל ועקר ההתחזקות לעבר בשלום על גשר היצר בלי פחד הוא האמונה הקדושה כנ"ל, בחינת "שמע ישראל", "אתם קרבים היום למלחמה", הינו בזכות שמע ישראל שהוא האמונה הקדושה אזי שוב "אל ירך לבבכם וכו' פי ה אלקיכם ההולך עמכם להושיע אתכם" וכו' בבחינת: "ה לי לא אירא", פי מאחר שאני מאמין בהשם יתברך באמונה שלמה פי "מלא כל הארץ כבודו" והשם יתברך עמדי תמיד, אזי שוב "לא אירא מה יעשה לי אדם", פי מאחר שיש להאדם אמונה חזקה בהשם יתברך בודאי ינצח כל המלחמות וסוף כל סוף ישוב להשם יתברך באמת, בבחינת: "זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל", זאת הוא בחינת מלכות אמונה כמבאר בפנים (הלכות ג' אות ט)

ספר המידות

ספר המידות - המתקת דין - חלק שני

ד. פרשיות המועדים הכתובים בפרשת פינחס - מסוגלים בקריאתם לבטל דינים, ומסוגלים לזכות בדיני עכו"ם:

ה. על ידי צדקה ממתיק הדין של לעתיד לבוא, הינו יום הדין של עתיד לבוא:

ו. מי שיודע, כשרואה, איהוה דין על ישראל, להפך את הדין על אחד מאומות בכחינת "ואתן אדם תחנת", על ידי זה [כל] הנבראים מחוזרים כחם ונכללים בו בזה האיש, כדי לחדש כחם, גם על ידי זה נפתח השער של מיני משלים בעולם: